

ende veel dooden / onder hun volck gheleden / vertreckende naer Sluys met goeden buyt / ende alsoo gheraecten het schip noch weder binnen Vlissinghen.

Des anderen daeghs / den 26 Julij / is den Heere Johan van Duyvenvoorde / Admirael van Hollandt / met ses schepen van Oozloghe ende ses crom-stebens oft smackseplen / ter oozloge wel toegerust zijnde upt Zeelant na Vlaenderen gebaren / om conboy te doen aen omtrent 150 schepen / gheladen met het gheschut ende amonitie van Oozloge voor het Legher. Desse blote voor Sluys gecomen zijnde / werdt den windt seer stil ende calm / waer op de vier Galepen oock upt quamen / maer also terstont den windt weder wat begonst te waepen / quamen de oozloch-schepen hun soo naer / dat sy niet alleene getreft werden vant groot gheschut / maer ooc vande menichte van musquetten / soo dat sy moesten met groot gheweldt teghen ende inden windt op roepen / ende alsoo ontbluchten. Een vande Galepen was soo doozschoten / dat sy lange haer op een sijde hellende moesten houden / om het gat te stoppen.

Het gebeurde dat een Turck gebozen van Constantinopolen / zijnde een slabe op een ga-

lep / een cloeck erbaren man / (tot sijn gelucke) sijn keten daer sijn been mede vast was / afgeschoten wert / ende hy ongequetst / dies hy hem los siede / syzong met noch een stuc ketens aen sijn been / inde Zee / swemmende nae de Zeeusche schepen / in groot verjckel / want sy nae hem schoren / maer int swemmen toonende sijn keten / wert hy by de schepen ingenomen / die hy t'voornemen vande Galepen / en hun verlies met alle t'geene onder haer gheduerende dit gevecht gepasseert ende verlopen was is het lange ende bzeede vertelde.

Hy werdt daer naer by den Prince Mauritz gecleedt en versert / ende tot dienst versocht / daer als hy tot Constantinopel een man vant goede middelē geweest was / versocht sijn paspoort / ten ware men hem wilde ghebruycken om een galepe te regiere / also hy eertijts byde sijnē gedaen hadde / om Spaensche slabē te gebieden / welck gebruyck de Nederlanderz niet wilde beginnen. Hy is met paspoort over Ghelant naer Barbarijen ghevaren / ende soo over landt nae Constantinopolen / daer hy de Princen / Coninghen / en den grootē Turck sijnē Heere / alleper Christenen oozloge wilde vertellen.

Wanberbare verlossinghe van een slabe.

Beschrijvinge vande

Overwinninghe van het Schip vanden

A D M I R A E L

van Antwerpen / ende seven ander schepen :

Dooz den kloecken Heldt Jacob Michielsz.
Capiteyn vande swarte Galeye.

Gedaen op den 29 November 1600.

1600.

Alsoo de Hoogh Moghende Heeren Staten / ende sijn Excelentie siende waren / datse dich ende michmael schaede leden dooz de Galepen van Frederic Spinola, die haer binne Sluys hielden / soo hebben sy geresolveert mede eenighe Galepen toe te reeden / en te water te brengen / ende haer byanden op ghelycke wijze te beschadighen. Dewyle sy besich wa-

waren sulcx te doen / ist gheschiet dat de Galepen van Sluys verhindert waren / datse niet meer en konden upt komen / dooz oorzake dat sy roepende Slaven vandoen hadden / die veel vande Zeeusche Oozlogh-Schepen doot geschoten waren / in die schermtusinge / de welke hier voor verhaelt sijn : oock waren vele vande selve dooz de koude winter aff ghestorven / ende de Nederlandtsche ghevanghenen en konden sy soo gheringhe niet wel tot roepen oeffenen : so sonden sy upt tot in Hongarien / om aldaer ghevanghen Turcken te coopen / maer wisten gheenen middel om die arme menschen in Nederlandt te brengen.

De Staten resolveren Galepen toe te maken.

H. Dies

Dies de vier Leden van Vlaenderen/ op wegh waren om die Galepen ende Slaven van Spinola te roepen/ ende wilden noch meer Galepen bouwen/ ende dat op hope vanden Certs-Hertoge te bewegen/ om Postende te belegeren/ om alsoo Vlaenderen te bevhjden van alle contribution ende geduyrige oncosten van het onderhoudt van soo vele garnisoenen/ in so vele Schansen op alle de passagien/ daer toe aenbiedende den Cert-Hertoge eene liberale somme gelts.

Die H. Mo. Heeren Staten van Holland dede terstont tot Doordrecht een groote Galepe bouwen/ om de Galepen van Sluys te wederstaen: groot zijnde omtrent 46 oft 48 treden inde langhde: gereet zijnde/ quam de selve in Zeelandt iude maendt September/ ghemonteert zijnde met 15 metalen stucken/ veel steenstucken/ vol kroepers ende Crjchsvolck/ de kroepers sittede scheut-vyz vooz muquet scheuten/ en was genoemt de swarte Galepe van Dordrecht, hebbende vooz Capiteyn Iacop Michielsz. en voer ten eersten nae die van Sluys/ dien sy een schip (dat sy genomen hadden) ontweldichden.

Daer nae den 29 November zijn de Admiralen van Zeelandt/ en Capiteyn Legier, met dese Galepe wel gemant/ ende met eenige Sloepen ofte Jachten roepende/ op ghevaren naer Antwerpen, ende metten donkeren vooz by de schanse van Doordam (die vande Schansse meynde dat sy victailleerders van Hullt ware) omtrent middernacht vooz Antwerpen gecome: aldaer gecomen zijnde/ hebben sy gebonden het Admiralschip van Antwerpen/ zijnde eene schoone groote Heude oft Smacsepl/ twelck sy Cromsteyn noemden/ so fraey groot ende geweldigh/ dat de Zeelanders niet een desgelijc en hadde van dier soorte/ gestimeert groot te wesen 180 vaten ofte meer/ ghewapent met 16 ofte 17 metalen stucken/ behalve de ysere en steen stucken/ het geschut liggende drie hooghe/ deen boven d'ander. Den Capiteyn Admiraal Maes, was by gevalle daer doen niet op/ dit schip liggende teghen over de Dieustadt aen den Vlaemischen hoeck/ soo is dese Galepe met de ysere pinne vooz op den snuyt/ het schip soo hert opt lijff gheroept/ dat de pinne soo diep ende vast in't schip vloogh/ dat die daer niet conde upt ofte van comen/ so dat sy met groot perijckel den snuyt moesten af saghen: terwijl hebben het Crjchsvolck het schip vermeestert: van het volck bleve daer eenige doot/ andere vallende over boozt salbeerden hun swemmende: het schip hadde dooz de Galepe geschoten/ en met die schoot eenige gedaot en veel gequetst. Dit schip genomen zijnde/ hebbense ve twee jongers/ die sy salbeerden/ ghedwongen hun de seplen/ ende ander gereetschap om te varen te wijfen inder nacht/ en sy zijn daer so mede (het getijde dienende) weder de Riviere afgecome. Hebben noch twee nieuwe Markt-schepen (op Broyffel ende Mechelen varende) mede genomen/ op hebbende elck vier metalen stucken/ met ander geschut/ met noch vijf Heude schepen/ en namen al mede dat sy by gevalle inder nacht conden gereet vinden/ en quamen also met 8 schepen weder de Riviere af na Lillo: gewonnen hebbende boven de 50 stucke geschut: daer en boven den buyt wel so veel weerdt zijnde/ als het upt reeden vande Ga-

lepe gekost hadde. Met dit schieten en bechten waert binnen de stad Antwerpen eenen grooten alarm/ en te meer/ om dat sy op de Capé met trompetten staken en speelden het gemeyn Liebeké/ Wilhelmus van Nassauwen, &c. seer wel bekennt/ daer mede verbaten de den loff des af ghestorven Prince van Orangien. Ho. Memozie.

Den Certs-Hertoch dit verlies verstaen hebbende/ heeft terstont den Heer Admiraal/ d'welck te dier tijden was den Grave van Arenbergh naer Antwerpen gesonden/ om den Admiraal Maes ende ander Officiers van onachtsaemheyt te straffen: ende om diergelijcken trots vooz te comen/ heeft aldaer een Schanse op den Werff doen maecken/ om daer mede by nachte hare Schepen te mogen beschermen vooz diergelijc ongebal.

Het Casteel van Cracou, gewonnen by de Rit-meeester Cloet, den 9 Februarij 1601.

Het Hups ofte Casteel van Cracou, wese eene sterck Casteel/ (niet alleen van weghen sijne Fortificatie/ maer om sijne goede ghelegentheyt/ int midden van eenige Mozaschen legghende/ waeromne datmen ontrent het selve niet bequamelijcken komen can/ om te belegeren.) is een Heerlicheyt gelegen int Graeffschap van Meurs, dooz de Gravinne van Meurs gegeven ende ghemaect by Testamente in vrien eygendom aen zyn Princelijcke Excelentie/ beneffens het selve Graeffschap ende ander goederen: Dan hy en is totte bezittin van dien niet terstont gheraecht/ want het selve is anno 1586 vanden Hertoch van Parma geleverd aen Salentin, Grave van Ikenborgh, om eenige pzetensien/ welcken Grave zedert die tijdt altoos besitter gheweest heeft vande selve Heerlicheyt/ ende hadde daer vooz Capiteyn opgheleydt een diemen noemde/ den langhen Huben, met 15 oft 16 mannen/ om het selve te bewaren.

Van den Prince Mauritz van Nassau, wylende sijne ghelegateerde Heerlicheyt selfs besitten/ ende verstaen hebbende dat de buyten grachten inden Winter niet ghebyjt ofte van't ijs open gehouden werden/ maer datmen daer over mochte gaen/ heeft den Ritmeester Cloet, een elsec ende streng Crjchsmann/ bevel ghegeven/ eenen aenslach daer op te maken/ met drie hondert Peerden upt Nimwegen, ende eenigh voetvolc upt VVachtendonck: Volgende den last van sijn Excell. is den voornoemden Cloet den 8 Februarij met sijn Ruyteren: gecomen tot Diekerck/ ontrent VVachtendonck: den Gouverneur van Straelen, Dulcken/ genoemt/ hier van gewaerschout zijnde/ volchde hem terstont opte hiesen met omtrent veertich peerden en vier oft vijf hondert voet-knechten/ de welke des morgens vooz den dagheraedt Cloers volck soo dapper int Doop aen-tasten / datter wel veertich Ruyteren overvallen werden/ eer d'ander (dooz het ghetier ende ghebasder honden) daer van conden ghewaerschout wesen/ ende upt het Doop gheraeken: Maer

Daer van de swarte Galepe de eerste is.

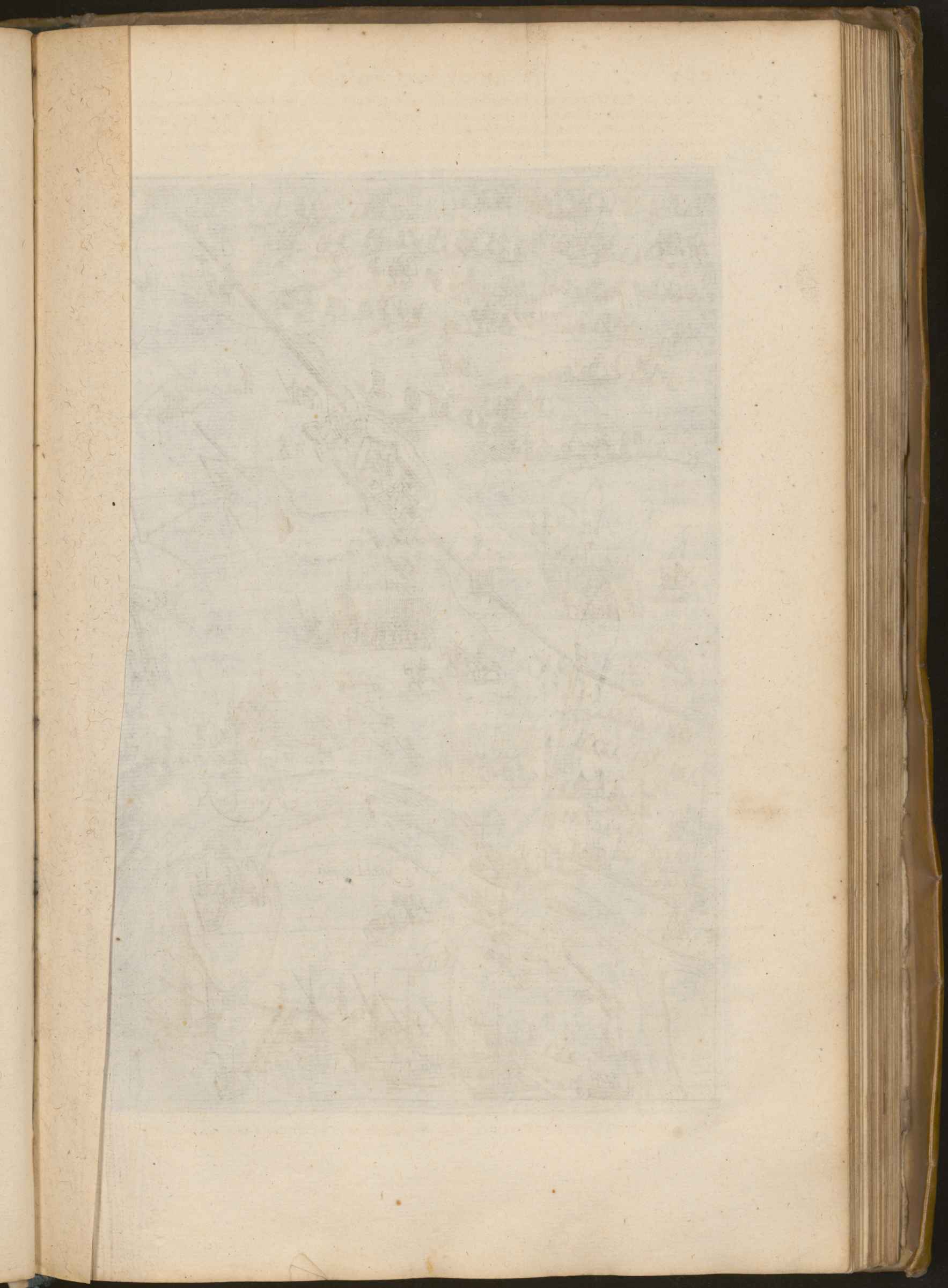
De Galepe van Doordrecht heeft vooz Antwerpen het Admirals schip met andere schepen den 29 November.

Cracou van wie ende waerom gewonnen.

1601

1601

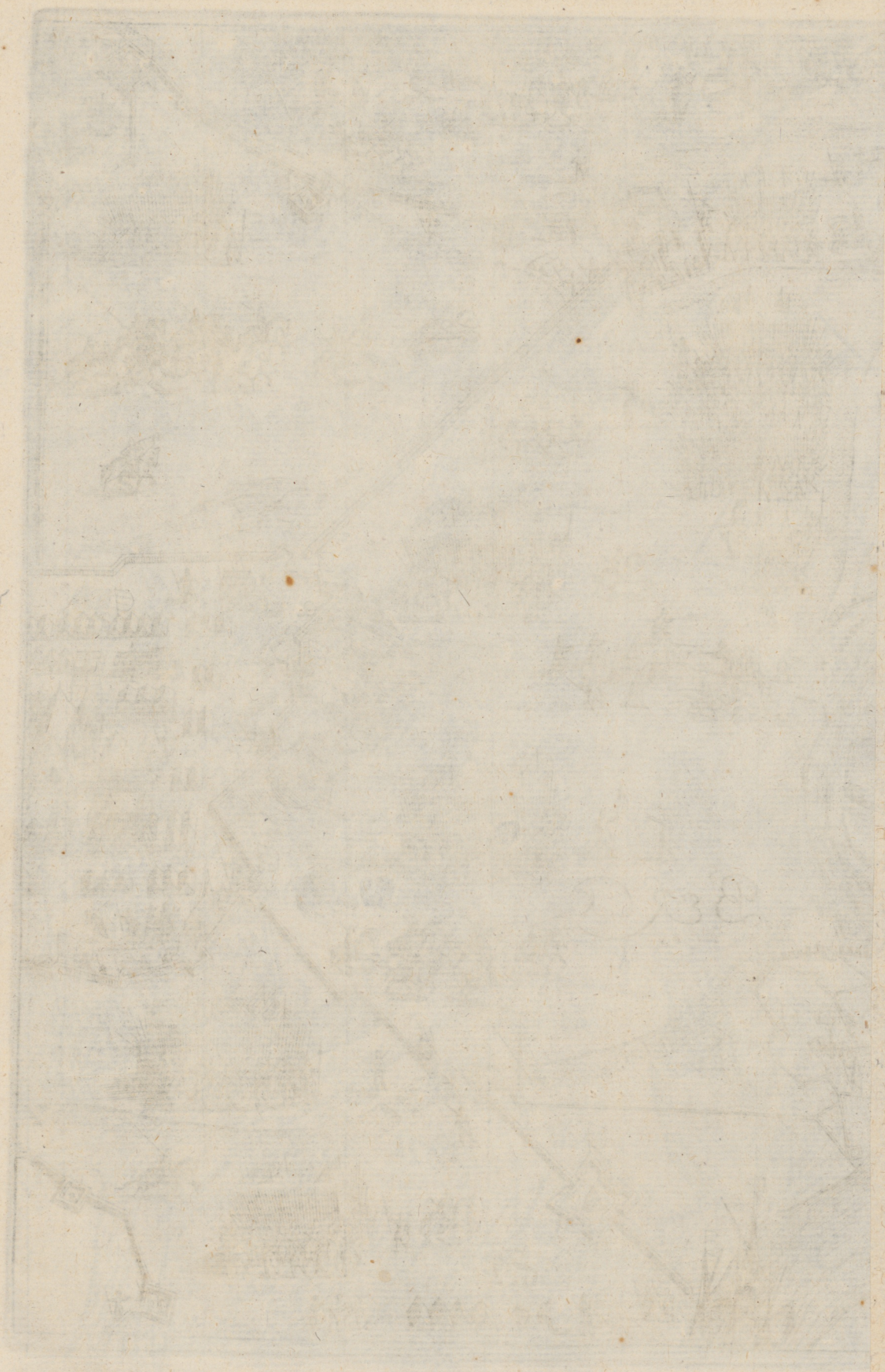

Rit-mee-
ster Cloet
laet den
Gouverneur
van Strale-
den 8 Fe-
bruary.

Maer als sy nu ypt het Doop geraecht wa-
ren/ selden sy heur in ordze/ ende bemerkē-
de dat die van Stralen heur niet en volgh-
den: maer datse wegh trocken door een diepe
strate/ bozderlick om hun voet-volck te ver-
weeren tegen de peerden: met haer gebangē
wegh leydende 30 vande Rit-mee-ster Cloets
Ruyteren/ meest sijnde ypt de Compaignie
van den Prince Mauritz, die welke hun coztē
daer aen weder af gejaeght wierden: want
Cloet daer door beweeght en verbittert zijn-
de/ heeft eenen anderen wegh om gereden/
ende onderschepte hun den wegh: ende als
sy ypt dien wegh/ op een Heyde waren ge-
comen/ heeft hy den voornomden Gouver-
neur/ met groote cloeckmoedicheyt van vo-
ren ende princpalick van achter aenghe-
taft/ ende veel Ruyteren ende voetvolck ver-
slagen: (de reste latende vele dooden op het
veldt) salbeerden haer op een seker Hof-stede
die hy terstont besette/ ende dwongh met
apointement ober te geben/ op t'gartier oft
behoorlick rantsoen: hy liet de gemeyn sol-
daten tot omtrent 370 toe/ los gaen/ ende
hielt alleenlick gevangen den Oversten Dul-
ken, Gouverneur van Stralen, metten Cap-
iteyn Goltkeyn ende seben Officiers/ om te
verantwoorden het rantsoen vooz hem al-
sen. Cloet verloor omtrent ses oft seben van
sijn geselschap maer hadde veel ghequetste
Mannen ende Peerden.

Dit aldus verlopen ende geschiet wese-
nde

quam het-besemt voetvolck van Wachten-
donck by Cloet ende trock doen om sijn aen-
slach te verbolghen eben wel boozt nae Cra-
kouw, alwaer hy opten 9 Februarj inder
nacht booz ghecomen is: de Ruyteren saten
af/ ginghen ober het ijs/ ende quamen in't
booz-Hoff van het Casteel/ daer op die van
binnen begomente schieten/ maer den Rit-
mee-ster Cloet schoot soo sterck op de Poozte/
dat sy daer niet blijen conden: die vertroc-
ken wese-nde dede hy sijn volc ober de Gracht
gaen/ ende de Dal-brugghe neder laten/ en
dede terstont een Petard ofte Moztier aen de
Poozte stellen/ de welke haer werck so wel
wzacht datse terstont de selbige Poozte o-
pende/ het welke die van binnen siende ga-
ben sonder langer eenigen tegenweer te bie-
den/het Casteel ober aende Ritmee-ster Cloet
recht op het aencomen vanden dagh/ den
Rit-mee-ster Cloet liet sijnen Lieutenant
met veertigh Mannen ende twintigh Ruy-
teren daer op/ tot voozder last vanden Prin-
ce Mauritz, ende hy vertrock wederomme in
sijn Garnisoen. Volbzacht hebbende t'gene
hem belast ende bevolen was/ ende also wer-
de sijn Excellentie besitter van sijne Heer-
licheyt van het hups te Crakouw, twelck
hy beseten heeft/ toeten jaere 1605/ want op
ten 5 November des selven jaers/ is hem het
selve hups door een aenslach vanden Gra-
be van Basquoy wederom afhandicht ghe-
maecht ende ontnomen.

Crakouwa
by Cloet
booz Prince
Mauritz
genomen.

Tweede Belegheringhe ende Overwinnighe
der Stadt

R H I I N B E R C K.

Gheschiedt inden jaere 1601.

1601.

Beschry-
vinghe der
Stadt Rijn-
Berck.

Hijn-Berck is ee stad
des Ceulschen Bis-
schopdoms: gelegen
op de Zuytsijde van
den Rijn: acht duyt-
sche myle van Ceule,
eer cleyn dan groot/
doch bequaem ende
ghesterckt met dub-
belde wallen: wel
ghelegen soo ter ooz-
loghe als ter neeringe/
ende versien met ee-
nen grooten Col/ ober
alle op ende afcomen-
de goederen.

Het is in dese Oorloge/soo van d'eene als
van d'ander zijde/ verscheyden mael innege-
nomen ende seer ghesterckt gheworden: ende
alder eerst/ deur den Ceulschen Crjch der
twee Bisschoppen/ gecomen in het gewelbt
der vereenichder Nederlanden. Die het selve
(tot versekeringe van den Rijnstroom) lan-
ge hebben ingehouden/ ende tegen de Spaē-
sche aenslagen beschermt: soo van den Her-

toge van Parma selve/ die nae het innemen vā
Nuys in het jaer 1586 den 13 Augusti/ op
Berck gewelddichlick is aen gevallen: ende
gedwongen is geweest/ nae een Maent be-
legghs van de Stadt weder op te bzeken/ de
welcke hy nochtans/ rontsomme met vele
Schanfen heeft beset gelaten: Als oock te-
genden Marck-grave van Varrabon, die het
aenghebanghen beleggh verbolghde: Onder
wiens ooghen de Stadt menichmael is ge-
spijst. Die oock/ also hy eenichmael met
alle sijne macht/ in de achterhoede der ontset-
ters/ op het onversienste meynde te vallen/
selve gheheelick is verflagen/ onder het be-
lept van den Grave van Oversteyn, ende den
Ridder Veer. Waer op terstont/ den Grave
Karel van Mansvelt met 70 Daendelen ypt
Bzabandt is aengecomen/ die ten langen let-
sten/ op den 30 Januarj des jaers 1590/ de
Stadt heeft verobert/ ten behoeve (soo men
ypt gaf) van den Beyerischen Bisschop/ maer
inder daet/ booz den Coningh/ gelijk de er-
varentheyt nae der hant genoegh geleerd
h y h heeft/

Werschen-
den aenla-
ge op Berck